

Rijksdienst voor Ondernemend
Nederland

Verificatieprotocol duurzaamheid biomassa die voor SDE moet voldoen aan de REDII-eisen

In opdracht van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat

januari 2022 versie 2.0

» Duurzaam, Agrarisch, Innovatief
en Internationaal Ondernemen

Inhoud

1. Inleiding	4
2. Duurzaamheidseisen en categorieën biomassa installaties	5
2.1 Duurzaamheidseisen in REDII	5
2.2 Categorieën biomassa installaties in de SDE en van toepassing zijnde duurzaamheidseisen	7
3. Aantonen van duurzaamheid door de energieproducent	9
3.1 Definitie van een levering biomassa	9
3.2 Aantonen van duurzaamheid van een levering biomassa	9
3.3 Uitzondering voor het toestaan van verificatie van individuele leveringen met alternatief bewijs	10
3.4 Administratie t.b.v. de verificaties	12
4. Eisen aan de verificatieprocedures	13
4.1 Stap 1: Planning en risico analyse	13
4.2 Stap 2: Ontwikkeling verificatieplan	15
4.3 Stap 3: Uitvoering	20
4.4 Stap 4: Conclusie en rapportage	20
5. Eisen aan conformiteitsbeoordelingsinstanties	23
5.1 Algemene eisen aan CBI's	23
5.2 Competentievereisten voor verificateurs	23
6. Begrippen	26
7. Referenties	28
BIJLAGE : Toelichting op relevante normatieve ISO standaarden	29

1. Inleiding

Vanaf 2022 gelden duurzaamheidseisen voor een groot aantal categorieën installaties die met SDE-subsidie energie produceren uit biomassa. Energie die met deze installaties wordt geproduceerd komt alleen voor SDE-subsidie in aanmerking indien de daarvoor gebruikte biomassa voldoet aan vastgestelde duurzaamheidseisen. De duurzaamheidseisen gelden voor SDE beschikkingaanvragen van na 21 december 2018. De verplichting tot het aantonen van duurzaamheid van biomassa is vastgelegd in de meest recente versies van de *Aanwijzingsregeling duurzame energieproductie en klimaattransitie* en de *Algemene uitvoeringsregeling duurzame energieproductie en klimaattransitie*.

De duurzaamheidseisen komen voort uit de in 2018 aangepaste Europese Richtlijn Hernieuwbare Energie (EC/2001/2018, 'recast of Renewable Energy Directive', ook wel afgekort tot REDII). Deze eisen komen naast de al langer bestaande duurzaamheidseisen voor energieproductie uit vaste biomassa in de vorm van pellets, die voortkomen uit het Energieakkoord en die zijn vastgelegd in het *Besluit en de ministeriële regeling Conformiteitsbeoordeling van vaste biomassa voor energietoepassingen*.

Energieproducenten die na implementatie van de REDII volgens de SDE nu ook duurzaamheid moeten aantonen, moeten voor iedere levering biomassa aantonen dat deze voldoet aan de van toepassing zijnde duurzaamheidseisen. Dat kan door gebruik te maken van door de Europese Commissie goedgekeurde certificatieschema's, en in een aantal gevallen door het uitvoeren van verificatie van individuele leveringen met alternatief bewijs. De door de energieproducent verzamelde duurzaamheidsinformatie wordt gecontroleerd door een door de Minister voor dit verificatieprotocol erkende conformiteitsbeoordelingsinstantie (CBI). De bevindingen van deze conformiteitsbeoordeling legt de CBI vast in de Conformiteitsjaarverklaring (CJV). De door de CBI ondertekende CJV wordt door de SDE subsidieontvanger verstrekt aan RVO en is voor alle energieproducenten die duurzaamheid moeten aantonen voorwaarde voor subsidieverstrekking.

Dit Verificatieprotocol beschrijft de eisen aan het verificatieproces ten behoeve van de CJV en de eisen aan het verificatieproces ten behoeve van verificatie van individuele leveringen met alternatief bewijs. Ook beschrijft het de eisen aan CBI's en aan hun werkwijze.

Leeswijzer

Hoofdstuk 2 gaat in op de duurzaamheidseisen in de Europese Richtlijn Hernieuwbare Energie (REDII), en legt de relatie uit tussen deze duurzaamheidseisen en de soorten biomassa die binnen de SDE in verschillende categorieën biomassa installaties mogen worden verwerkt.

Hoofdstuk 3 gaat over de duurzaamheidsinformatie die een energieproducent beschikbaar moet hebben voor de verificatie ten behoeve van de CJV, en -in een aantal gevallen - voor verificatie van individuele biomassaleveringen met alternatief bewijs.

Hoofdstuk 4 specificeert de randvoorwaarden en eisen die gelden voor de procedures bij verificatie ten behoeve van de CJV.

Tenslotte specificeert hoofdstuk 5 de eisen voor CBI's die deze verificaties uitvoeren.

N.B. Dit verificatieprotocol is een ander protocol dan het *'Verificatieprotocol duurzaamheid biomassa die voor SDE moet voldoen aan de eisen uit de NL Regeling conformiteitsbeoordeling vaste biomassa voor energietoepassingen'*. Het laatstgenoemde protocol heeft betrekking op energieproductie uit biomassa in de vorm van pellets die moet voldoen aan de duurzaamheidseisen uit het *Besluit en de Ministeriële Regeling Conformiteitsbeoordeling van vaste biomassa voor energietoepassingen*.

Toelichting bij versie 2.0 van dit protocol

Versie 2.0 vangt versie 1.0. Versie 2.0 kent ten opzichte van versie 1.0 een paar aanpassingen in terminologie en een extra bijlage die eenduidige verifieerbaarheid en accreditatie van dit protocol borgen. Het document is bruikbaar voor verificatie van ingezette leveringen vanaf 1 januari 2022.

2. Duurzaamheidseisen en categorieën biomassa installaties

Dit hoofdstuk gaat in op de duurzaamheidseisen in de Europese Richtlijn Hernieuwbare Energie (REDII), en legt de relatie uit tussen deze duurzaamheidseisen en de soorten biomassa die binnen de SDE in verschillende categorieën biomassa installaties mogen worden verwerkt. Paragraaf 2.1 benoemt de achtergrond en inhoud van de duurzaamheidseisen in REDII. Paragraaf 2.2 gaat in op de categorieën biomassa installaties die voor SDE subsidie in aanmerking komen, en op welke wijze de duurzaamheidseisen hierop van toepassing zijn.

2.1 Duurzaamheidseisen in REDII

De herziene Europese Richtlijn Hernieuwbare Energie (REDII) bepaalt dat duurzaamheidseisen gelden voor biomassa die wordt gebruikt voor energieproductie wanneer daarbij sprake is van subsidie of een andere vorm van financiële ondersteuning. Dit is in Nederland het geval bij installaties die biomassabrandstoffen of vloeibare biomassa gebruiken en SDE-subsidie ontvangen op basis van een beschikking van na 21 december 2018, de publicatiedatum van de REDII.

'**Biomassabrandstoffen**' zijn in REDII gedefinieerd als gasvormige of vaste brandstoffen die uit biomassa worden geproduceerd. '**Vloeibare biomassa**' is uit biomassa geproduceerde vloeibare brandstof voor andere energiedoelinden dan vervoer, waaronder elektriciteit, verwarming en koeling. N.B. De REDII duurzaamheidseisen gelden ook voor '**biobrandstoffen**', dat wil zeggen uit biomassa geproduceerde vloeibare en gasvormige brandstof voor vervoer. Deze vallen buiten de scope van dit Verificatieprotocol.

De duurzaamheidseisen gelden voor installaties op biomassabrandstoffen en vloeibare biomassa met een grootte boven een bepaalde ingangsvermogensgrens. Deze vermogens worden bepaald bij afgifte van de SDE-beschikking tot subsidieverstrekking.

In tabel 2.1 zijn de vermogensgrenzen voor installaties aangegeven, zoals die door Nederland van REDII zijn afgeleid:

Tabel 2.1 Vermogensgrenzen voor installaties die aan REDII duurzaamheidseisen moeten voldoen.

SDE-categorieën	Gebruikt vermogensbegrip	REDII duurzaamheids-criteria gelden bij een ingangsvermogen van:
SDE-categorieën op vaste biomassa voor de productie van warmte of warmte en elektriciteit	Nominaal ingangsvermogen van de ketel	≥ 20 MW
SDE-categorieën op vloeibare biomassa voor de productie van warmte of warmte en elektriciteit	Nominaal ingangsvermogen van de ketel	Geen ondergrens
SDE-categorieën voor de productie van biogas voor de opwekking van warmte of warmte en elektriciteit	Nominaal ingangsvermogen van de ketel of WKK	≥ 2 MW
SDE-categorieën voor de productie van hernieuwbaar gas voor invoeding in het gasnet	Nominaal groen gas vermogen	≥ 20 MW

Duurzaamheidseisen

De duurzaamheidseisen in REDII verschillen per type biomassa. De REDII onderscheidt vier typen biomassa:

1. agrarische biomassa, dat wil zeggen biomassa afkomstig van landbouw;
2. bosbiomassa, dat wil zeggen biomassa afkomstig uit bosbouw;
3. agrarische reststromen, organische reststromen afkomstig van landbouw;
4. (organisch) afval & residuen niet afkomstig uit landbouw, aquacultuur, visserij of bosbouw.

Voor alle typen biomassa geldt dat het gebruik ervan tenminste moet leiden tot een vastgesteld minimum percentage broeikasgasemissiereductie in vergelijking met een fossiele referentie. De broeikasgasemissiereductie eis is gespecificeerd in Artikel 29.10 van EU-RED. Details over de wijze waarop de broeikasgasemissiereductie door de energieproducent moet worden berekend staan in Artikel 31 en in Annex VI. Daarnaast geldt voor alle typen biomassa dat de handelsketen moet voldoen aan de eisen aan de handelsketen in Artikel 30 van EU-RED, waaronder de **massabalans eisen**.

De aanvullende duurzaamheidseisen voor **agrarische biomassa** zijn gespecificeerd in Artikel 29.3 - 29.5 van REDII. Samengevat houden deze eisen in dat agrarische biomassa niet afkomstig mag zijn van land met een hoge biodiversiteitswaarde, met hoge koolstofvoorraden, of dat veengebied is.

De aanvullende duurzaamheidseisen voor **bosbiomassa** zijn gespecificeerd in Artikel 29.6 en 29.7 van REDII. Deze hebben betrekking op het duurzaam beheer van bossen en het minimaliseren van de risico's op niet-duurzame productie.

De aanvullende duurzaamheidseisen voor **agrarische reststromen** is gespecificeerd in Artikel 29.2, en heeft betrekking op het behoud van bodemkwaliteit en bodemkoolstof.

Afval & residuen die niet afkomstig zijn uit landbouw, aquacultuur, visserij of bosbouw moeten voldoen aan de broeikasgasemissiereductie eis.

Voor 'agrarische reststromen' en voor 'afval & residuen die niet afkomstig zijn uit landbouw, aquacultuur, visserij of bosbouw' geldt daarnaast de eis dat aantoonbaar moet zijn dat de biomassa niet opzettelijk is gewijzigd of besmet zodat de levering kan worden geclassificeerd als een afvalstof, reststroom of residu. Deze **'non-modificatie'** eis is vastgelegd in de massabalans eisen in Artikel 30.3.

In tabel 2.2 zijn de duurzaamheidseisen per categorie biomassa samengevat.

Tabel 2.2 REDII duurzaamheidseisen per categorie biomassa.

		Landgebruik (Art. 29.3-29.5)	Bosbeheer (Art. 29.6-29.7)	Bodem- kwaliteit (Art. 29.2)	Broeikasgas- reductie (Art. 29.10)	Massabalans eisen (Art. 30.1 en 30.2)
1.	Agrarische biomassa	✓			✓	✓
2.	Bosbouw biomassa		✓		✓	✓
3.	Agrarische residuen			✓	✓	✓ ²
4.	Afval en residuen ¹				✓	✓ ²

¹ (organisch) afval & residuen die niet afkomstig zijn uit landbouw, aquacultuur, visserij of bosbouw.

² Hier geldt tevens de eis dat aantoonbaar moet zijn dat de biomassa niet opzettelijk is gewijzigd of besmet zodat de levering kan worden geclassificeerd als een afvalstof, reststroom of residu. Dit is de non-modificatie eis (Art. 30.3).

Marktpartijen kunnen vrijwillige certificatieschema's gebruiken om aan te tonen dat de door hen gebruikte biomassa voldoet aan de relevante REDII duurzaamheidseisen. Dat kan echter alleen als dat schema hiervoor is goedgekeurd door de Europese Commissie. Goedkeuring kan plaatsvinden nadat een beheerder van een certificatieschema een verzoek hiertoe heeft ingediend bij de Europese Commissie en de Commissie het schema heeft getoetst aan de eisen van REDII. Naast de bovengenoemde duurzaamheidseisen toetst de Commissie ook de auditing procedures van het schema en de eisen die het schema aan zijn auditors stelt.

De goedkeuring heeft een geldigheid van vijf jaar, en kan betrekking hebben op alle of een deel van de duurzaamheidseisen in REDII. Zo kan een schema zijn goedgekeurd voor de duurzaamheidseisen voor agrarische biomassa én bosbouw biomassa, of voor één van beide categorieën. Een overzicht van de goedgekeurde certificatieschema's is te vinden op [Voluntary schemes | Energy \(europa.eu\)](#)

N.B. In een beperkt aantal gevallen kunnen energieproducenten gebruik maken van verificatie van individuele leveringen als alternatief bewijs, in plaats van door de EC goedgekeurde certificatieschema's. Zie hiervoor hoofdstuk 3 en verder.

2.2 Categorieën biomassa installaties in de SDE en van toepassing zijnde duurzaamheidseisen

In de *'Aanwijzingsregeling duurzame energieproductie en klimaattransitie'* zijn categorieën biomassa installaties genoemd waarvoor op aanvraag SDE-subsidie kan worden verstrekt.

In de Regeling is tevens aangegeven welke soorten biomassa in deze installaties mogen worden verwerkt. Voor een aantal installaties zijn deze soorten biomassa gespecificeerd in de vorm van NTA 8003: 2017 codes, en voor een aantal andere installaties zijn meer algemene omschrijvingen van biomassastromen gebruikt.

In de *'Aanwijzingsregeling duurzame energieproductie en klimaattransitie'* en de *Algemene uitvoeringsregeling stimulerende duurzame energieproductie en klimaattransitie* is aangegeven welke SDE categorieën duurzaamheid moeten aantonen. Deze specificatie van categorieën installaties is de Nederlandse interpretatie van de REDII eisen. Dit type installaties zal vanaf 2022 duurzaamheid moeten aantonen indien zij een beschikingsaanvraag hebben gedaan na 21 december 2018 (de publicatiedatum van de REDII) en de daadwerkelijke vermogens van deze installaties onder de REDII verplichting vallen (tabel 2.1). De vermogensgrenzen zijn in bovengenoemde SDE regelingen gespecificeerd.

In tabel 2.3 zijn de verschillende categorieën biomassa installaties genoemd en de door de REDII gespecificeerde typen biomassa die hierin zouden kunnen worden verwerkt. De vier typen biomassa die REDII onderschrijft zijn hierin kortweg genummerd als type 1-4 (zie ook paragraaf 2.1).

Tabel 2.3 SDE Categorieën voor biomassa installaties conform de Aanwijzingsregeling SDE en de door de REDII gespecificeerde typen biomassa die hierin zouden mogen worden verwerkt.

Categorie installatie ²		Typen biomassa conform REDII ¹
Hernieuwbaar gas	Allesvergisting	1-4
	Monomestvergisting > 400 kW	4
	Allesvergisting verlengde levensduur	1-4
	Verbeterde slibgisting bij rioolwaterzuiveringsinstallaties	4
	Bestaande slibgisting bij rioolwaterzuiveringsinstallaties	4
	Biomassavergassing	1-4
	Biomassavergassing op B-hout	4 ⁴
Hernieuwbare warmte	Allesvergisting	1-4
	Allesvergisting verlengde levensduur ³	1-4
	Monomestvergisting > 400 kW	4
	Verbeterde slibgisting bij rioolwaterzuiveringsinstallaties	4
Hernieuwbare elektriciteit en hernieuwbare warmte	Allesvergisting	1-4
	Allesvergisting verlengde levensduur ³	1-4
	Monomestvergisting > 400 kW	4
	Verbeterde slibgisting bij rioolwaterzuiveringsinstallaties	4
Hernieuwbare warmte of hernieuwbare elektriciteit en hernieuwbare warmte	Verbeterde slibgisting bij rioolwaterzuiveringsinstallaties	4
	Ketel vloeibare biomassa $\geq 0,5$ MW en ≤ 100 MWe	1-4
	ketel vaste of vloeibare biomassa ≥ 5 MW	1-4
	Ketel op B-hout ≥ 5 MW	4 ⁴
	Ketel verlengde levensduur vaste of vloeibare biomassa ≥ 5 MW	1-4

¹ 1: agrarische biomassa; 2: bosbiomassa; 3: agrarische reststromen; 4: (organisch) afval & residuen niet afkomstig uit landbouw, aquacultuur, visserij of bosbouw.

² Voor de precieze categorieteksten gelden de teksten uit de aanwijzingsregeling van de subsidieregeling. In deze tabel zijn niet opgenomen de installaties op pellets, die v.w.b. de duurzaamheidseisen vallen onder het Besluit en de Regeling Conformiteitsbeoordeling van vaste biomassa voor energietoepassingen.

³ Deze categorie is nieuw in de SDE 2021

⁴ Indien alleen B-hout is toegepast in de installatie, anders 1-4.

Hoofdstuk 3 beschrijft hoe een energieproducent moet borgen dat bij iedere levering biomassa de juiste duurzaamheidsinformatie beschikbaar is.

3. Aantonen van duurzaamheid door de energieproducent

Een energieproducent die in aanmerking wil komen voor SDE-subsidie moet aantonen dat de gebruikte biomassa voldoet aan de relevante REDII duurzaamheidseisen. Dit doet hij door per kalenderjaar een conformiteitsjaarverklaring (CJV) aan RVO te overleggen. Onderdeel daarvan is een door de energieproducent opgestelde lijst van leveringen waarin staat welke soorten en hoeveelheden biomassa gedurende het jaar zijn gebruikt en op welke wijze is voldaan aan de duurzaamheidseisen die op die leveringen van toepassing zijn. De CJV wordt vervolgens opgesteld door een door RVO erkende conformiteitsbeoordelingsinstantie (CBI), die daartoe een verificatie uitvoert.

Dit hoofdstuk gaat over de duurzaamheidsinformatie die een energieproducent beschikbaar moet hebben voor iedere levering biomassa, en voor de verificatie ten behoeve van de CJV.

3.1 Definitie van een levering biomassa

Voor de duurzaamheidseisen binnen de SDE is een levering biomassa gedefinieerd als een hoeveelheid biomassa die is ingezet voor energieproductie en waarvan de fysieke en duurzaamheidseigenschappen voor de gehele levering gelijk zijn.

Een levering voor de duurzaamheidseisen binnen de SDE is niet per definitie hetzelfde als een fysieke levering, zoals bijvoorbeeld de lading van een vrachtwagen of een boot. Een fysieke levering kan bestaan uit meerdere (gemengde) partijen biomassa van verschillende herkomst en met verschillende duurzaamheidskenmerken. Eén fysieke levering bestaat in dat geval voor de SDE uit meerdere leveringen, elk met verschillende duurzaamheidskenmerken.

Het omgekeerde kan ook, namelijk dat verschillende fysieke leveringen exact dezelfde duurzaamheidskenmerken hebben, bijvoorbeeld wanneer ze afkomstig zijn uit dezelfde bron. In dat geval kunnen deze fysieke leveringen samen binnen de SDE als één levering worden beschouwd.

3.2 Aantonen van duurzaamheid van een levering biomassa

Om de duurzaamheid van een levering biomassa aan te tonen moet aan beide volgende voorwaarden zijn voldaan:

1. Claim op de biomassa van een goedgekeurd certificatieschema.

De levering gaat vergezeld van een claim behorend bij een door de Europese Commissie goedgekeurd certificatieschema. Deze claim is gedocumenteerd in de vorm van een transactiecertificaat, Proof of Sustainability (PoS) of sustainability declaration (SD).

Sommige certificatieschema's hanteren specifieke claims voor biomassa die voldoet aan REDII eisen, en andere claims voor biomassa die voldoet aan andere eisen (bijvoorbeeld nationale eisen, zoals in ISCC-DE). Voor het aantonen van duurzaamheid conform REDII mogen alleen de door EC goedgekeurde claims worden gebruikt.

2. De energieproducent is zelf ook gecertificeerd tegen ditzelfde certificatieschema.

De energieproducent moet zijn gecertificeerd tegen hetzelfde certificatieschema als waartegen de biomassalevering is gecertificeerd. Alleen dan wordt voldaan aan de massabalans eisen zoals vastgelegd in Artikel 30 van REDII.

Wanneer de energieproducent leveringen ontvangt met claims van verschillende EC erkende certificatieschema's moet het schema waartegen de energieproducent is gecertificeerd deze andere certificatieschema's erkennen als gelijkwaardig. Wanneer het schema waartegen de energieproducent is gecertificeerd één of meerdere van deze andere schema's niet heeft erkend als gelijkwaardig, moet de energieproducent zelf

tegen die schema of deze schema's zijn gecertificeerd om aan te tonen dat de biomassa voldoet aan de duurzaamheidseisen.

N.B. Het meeleveren van broeikasgasinformatie conform de eisen van REDII is onderdeel van het goedgekeurde certificatieschema dat voor de levering is gebruikt (zie punt 1). Op basis hiervan berekent de energieproducent de broeikasgasemissiereductie conform Artikel 31 van REDII. Dit is onderdeel van de eisen die het certificatieschema aan de energieproducent stelt (zie punt 2).

Tijdens de verificatie ten behoeve van de CJV checkt de verificateur of voor alle leveringen de correcte duurzaamheidsinformatie beschikbaar is en voldaan is aan de vereisten uit artikel 29.10 van de REDII..

3.3 Uitzondering voor het toestaan van verificatie van individuele leveringen met alternatief bewijs

Voor enkele SDE-categorieën installaties mag worden gewerkt met 'alternatief bewijs', dat wil zeggen dat de duurzaamheid van de individuele leveringen gebruikte biomassa door energieproducenten achteraf door verificatie mag worden aangetoond, in plaats van gebruik te maken van goedgekeurde certificatieschema's zoals in paragraaf 3.2 beschreven.

Deze uitzondering geldt voor installaties waarin uitsluitend mest of RWZI-zuiverings-slib wordt vergist, en voor installaties waarin uitsluitend B-hout wordt verwerkt. In tabel 2.3 zijn dit de categorieën installaties waar alleen type 4 biomassa mag worden gebruikt, ((organisch) afval & residuen niet afkomstig uit landbouw, aquacultuur, visserij of bosbouw). De duurzaamheidseisen voor deze installaties zijn beperkt tot de broeikasgasemissiereductie eis en de massabalans eis (zie tabel 2.1).

Wanneer een energieproducent alternatief bewijs wil gebruiken zal deze:

1. Een administratie moeten voeren waaruit blijkt dat hij uitsluitend de toegestane biomassastromen heeft verwerkt (RWZI-zuiverings-slib, of mest, of B-hout), en waaruit de herkomst van deze stromen herleidbaar is. Uit de administratie moet tevens duidelijk zijn dat de biomassa niet bewust is veranderd om deze te kunnen classificeren als één van de toegestane biomassastromen (non-modificatie). Deze eisen behoren tot de massabalans eisen in Art. 30 in REDII;
2. Moeten aantonen dat wordt voldaan aan de broeikasgasemissiereductie eis (Art. 29.10 in REDII). In het geval van monomestvergisters en van B-hout centrales kunnen energieproducenten optioneel gebruik maken van de default waarde uit REDII¹. In het geval van RWZI-slibvergisting zal de energieproducent door middel van een actuele broeikasgasberekening moeten aantonen dat aan de broeikasgasemissiereductie eis wordt voldaan;
3. In geval van groen gasproductie, moeten aantonen dat het groen gas uitsluitend is ingezet onder SDE voorwaarden, en niet ook is gebruikt voor inzet in het wegtransport en daarmee bijdraagt aan de bijmengverplichting (HBE route). Wanneer een installatie ook groen gas inzet in het wegtransport en daarmee bijdraagt aan de bijmengverplichting is verificatie met alternatief bewijs niet toegestaan, ook niet voor het SDE deel. In dat geval moet de installatie zijn gecertificeerd tegen een EC goedgekeurd certificatieschema (zie paragraaf 3.2.2).

Deze informatie moet door een verificateur worden geverifieerd conform de eisen zoals in hoofdstuk 4 en 5 gespecificeerd. De verificatie van alle individuele leveringen op bovengenoemde aspecten vormt de basis voor de lijst van leveringen ten behoeve van de CJV.

N.B. De verificatie van individuele leveringen met alternatief bewijs vindt uitsluitend plaats bij de energieproducent. Deze verificatie vindt *niet* plaats bij voorgaande schakels in de handelsketen (zoals toeleveranciers van RWZI-zuiverings-slib, mest en B-hout). Echter, er zal wel informatie uit de keten beschikbaar moeten zijn

¹ De default waarde voor B-hout mag alleen worden gebruikt indien sprake is van een transportafstand van minder dan 10.000 km

om bovengenoemde punten 1 t/m 3 te kunnen aantonen. De energieproducent is verantwoordelijk voor een complete administratie inclusief bewijsmaterialen uit de keten die een verificateur nodig heeft om te kunnen komen tot een oordeel of aan de eisen is voldaan. De energieproducent zal dit moeten regelen met diens toeleveranciers.

In tabel 3.1 is samengevat op welke wijze voor verschillende categorieën installaties de duurzaamheid van individuele leveringen biomassa mag worden aangetoond.

Tabel 3.1 Wijze van aantonen van duurzaamheid van individuele leveringen biomassa, voor verschillende SDE categorieën.

Categorie installatie ¹		Aantonen duurzaamheid van individuele leveringen biomassa
Hernieuwbaar gas	Allesvergisting	Gebruik van EC goedgekeurde certificaten
	Allesvergisting verlengde levensduur	
	Monomestvergisting > 400 kW	Gebruik van EC goedgekeurde certificaten
	Verbeterde slibgisting bij rioolwaterzuiveringsinstallaties	OF
	Bestaande slibgisting bij rioolwaterzuiveringsinstallaties	Verificatie van individuele leveringen met alternatief bewijs
	Biomassavergassing	Gebruik van EC goedgekeurde certificaten
	Biomassavergassing B-hout	Gebruik van EC goedgekeurde certificaten OF Verificatie van individuele leveringen met alternatief bewijs
Hernieuwbare warmte	Allesvergisting	Gebruik van EC goedgekeurde certificaten
	Allesvergisting verlengde levensduur	
	Monomestvergisting > 400 kW	Gebruik van EC goedgekeurde certificaten
	Verbeterde slibgisting bij rioolwaterzuiveringsinstallaties	OF Verificatie van individuele leveringen met alternatief bewijs
Hernieuwbare elektriciteit en hernieuwbare warmte	Allesvergisting	Gebruik van EC goedgekeurde certificaten
	Allesvergisting verlengde levensduur	
	Monomestvergisting > 400 kW	Gebruik van EC goedgekeurde certificaten
	Verbeterde slibgisting bij rioolwaterzuiveringsinstallaties	OF Verificatie van individuele leveringen met alternatief bewijs
Hernieuwbare warmte of hernieuwbare elektriciteit en hernieuwbare warmte	Verbeterde slibgisting bij rioolwaterzuiveringsinstallaties	Gebruik van EC goedgekeurde certificaten OF Verificatie van individuele leveringen met alternatief bewijs
	Ketel vloeibare biomassa $\geq 0,5$ MW en ≤ 100 MWe	Gebruik van EC goedgekeurde certificaten
	ketel vaste of vloeibare biomassa ≥ 5 MW	
	Ketel verlengde levensduur vaste of vloeibare biomassa ≥ 5 MW	
	Ketel op B-hout ≥ 5 MW	Gebruik van EC goedgekeurde certificaten OF Verificatie van individuele leveringen met alternatief bewijs

¹ Voor de precieze categorieteksten geldt het jaar van de aanwijzingsregeling van de subsidieverlening. In deze tabel zijn niet opgenomen de installaties op pellets, die v.w.b. de duurzaamheidseisen vallen onder het Besluit en de ministeriële regeling Conformiteitsbeoordeling van vaste biomassa voor energietoepassingen.

3.4 Administratie t.b.v. de verificaties

De energieproducent is verantwoordelijk voor de naleving van de eisen van dit Verificatieprotocol en voor de volledigheid en juistheid van de informatie die van belang is voor de verificatie ten behoeve van de CJV, en indien van toepassing de verificatie van leveringen met alternatief bewijs. De energieproducent moet vastgelegde procedures hebben die dit borgen.

Onderdeel hiervan is het voeren van een administratie waaruit blijkt dat voldaan wordt aan de volgende eisen:

- Aanwezigheid van vastgelegde (schriftelijke) procedure(s) voor het borgen van de naleving van de eisen van dit Verificatieprotocol en voor de volledigheid en juistheid van de informatie die van belang is voor de verificaties;
- Een overzicht beschikbaar hebben van de leveringen biomassa en de wijze waarop voor iedere levering is voldaan aan de van toepassing zijnde duurzaamheidseisen (certificering of verificatie van individuele leveringen met alternatief bewijs);
- Dat de totale energieproductie van de installatie op de juiste wijze is toegerekend aan de leveringen biomassa;
- Dat energieproducent is gecertificeerd tegen de schema's waaronder hij biomassa ontvangt (met uitzondering van de installaties die uitsluitend gebruik maken van verificatie van individuele leveringen met alternatief bewijs);
- Dat de biomassaleveringen voldoen aan de van toepassing zijnde broeikasgasemissiereductie eis.

Ten behoeve van het opstellen van de CJV moet de energieproducent over het betreffende kalenderjaar de administratie van de inkomende leveringen biomassa, de in de installatie gebruikte biomassa en de geproduceerde energie opstellen. Op www.rvo.nl/duurzaamheidseisen-SDE-RED is een excel-format voor de lijst van leveringen voor de CJV beschikbaar. Dit dient als richtlijn voor de wijze waarop de administratie ingericht moet zijn en daarmee ook welke informatie uit de administratie te halen moet zijn.

De CJV wordt opgesteld door een door de Minister van EZK erkende CBI, conform de eisen en procedures zoals beschreven in hoofdstuk 4.

4. Eisen aan de verificatieprocedures

Dit verificatieprotocol heeft betrekking op twee soorten verificaties, te weten;

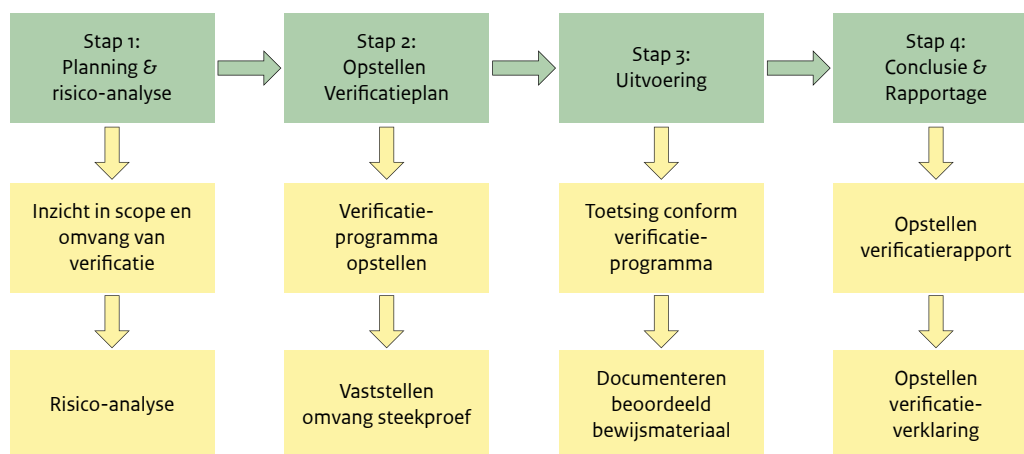
1. verificatie ten behoeve van de CJV waarbij de energieproducent gebruik heeft gemaakt van een REDII goedgekeurd certificatieschema. Deze verificatie is van toepassing wanneer de energieproducent gecertificeerd is en gedurende het hele jaar alleen maar onder dat certificaat biomassa heeft ingezet;
2. verificatie ten behoeve van de CJV waarbij de energieproducent gebruik heeft gemaakt van inkomende leveringen met alternatief bewijs. Deze verificatie is van toepassing wanneer de energieproducent niet gecertificeerd is, en met ander bewijs aantoont dat individuele leveringen aan de eisen is voldaan. Zoals in tabel 3.1 aangegeven is deze wijze van verificatie slechts voor een beperkt aantal categorieën installaties toegestaan.

Verificatie ten behoeve van de CJV vindt jaarlijks plaats na afloop van het kalenderjaar waarop de verificatie betrekking heeft.

Beide typen verificaties moeten worden uitgevoerd volgens gestandaardiseerde verificatieprocedures. Dit is belangrijk voor een goede kwaliteit en consistente verificatie van eisen. In figuur 4.1 zijn de verschillende stappen in de verificatieprocedure weergegeven.

Stap 3 (Uitvoering) van de verificaties moet altijd op de locatie van de energieproducent worden uitgevoerd waarbij een minimale tijdsbesteding moet worden gehanteerd zoals gespecificeerd in paragraaf 4.1.

Stap 1 (Planning & risico analyse), Stap 2 (Opstellen Verificatieplan) en Stap 4 (Conclusie & Rapportage) kunnen eventueel op afstand (vanuit het kantoor van de CBI) worden uitgevoerd.

Figuur 4.1 Stappen in de verificatieprocedures.

Paragrafen 4.1- 4.4 gaan in detail in op de eisen die gelden voor de verschillende stappen van de verificatieprocedures. Voor een belangrijk deel zijn de procedures en de daarmee samenhangende eisen vergelijkbaar voor beide typen verificaties. Daar waar verschillen bestaan wordt dit verduidelijkt.

4.1 Stap 1: Planning en risico analyse

De eerste stap in het verificatieproces is het bepalen van het type verificatie en de scope van de verificatie (4.1.1) en het beoordelen van mogelijke risico's (4.1.2).

4.1.1 Inzicht in de scope en omvang verificatie

De CBI pleegt overleg met de energieproducent om inzicht te verwerven in:

- Gewenste type verificatie (CJV op basis van EC erkend certificaat of op basis van alternatief bewijs);
- Activiteiten van de energieproducent;
- Tijdsperiode waarop de verificatie betrekking heeft;
- Type en volumes van geleverde biomassastromen;
- Aantal inkomende leveringen;
- REDII goedgekeurde certificatieschema's waartegen de energieproducent is gecertificeerd;
- Massabalans over de periode waarop de verificatie betrekking heeft;
- Opgestelde lijst met leveringen ten behoeve van de CJV (in te sturen aan RVO);
- Overige bijzonderheden (calamiteiten, schorsingen, ontbrekende rapportages, personeelwisselingen, etc.).

Let op: in hoofdstuk 6 staan bij de definitie van 'Levering' de voorwaarden beschreven waaronder meerdere ladingen van vrachtwagens of schepen als één (administratieve) levering beschouwd mogen worden. Dit is van belang omdat voor de aanvoer van biomassa bij een energieproducent doorgaans een groot aantal transporten plaatsvindt (fysieke leveringen), maar de omvang van de uit te voeren controle wordt bepaald door het aantal *administratieve* leveringen.

Hierna wordt de scope en omvang van de verificatie vastgesteld. Alleen op basis van de vastgestelde scope kan een competente verificateur worden aangewezen (zie ook hoofdstuk 5). Dit overleg vindt dus logischerwijs plaats voordat een contract voor de verificatie wordt gesloten.

Bij het opstellen van het contractvoorstel voor de energieproducent en de uiteindelijke uitvoering moet de CBI de volgende uitgangspunten hanteren:

- Minimale tijdsbesteding van de verificatie op de locatie van de energieproducent is één dag;
- Deze tijdsbesteding dient te worden uitgebreid indien vooraf al duidelijk is dat de omvang van te controleren leveringen en/of de complexiteit van de administratie hiertoe aanleiding geeft;
- Deze tijdsbesteding dient ook te worden uitgebreid indien tijdens de verificatie blijkt dat de omvang van te controleren leveringen en/of de complexiteit van de administratie hiertoe aanleiding geeft.

4.1.2 Risico Analyse

Voorafgaand aan elke verificatie moet een risicobeoordeling worden uitgevoerd door de CBI. Het doel van deze risicobeoordeling is het bepalen van het risicoprofiel en mogelijke specifieke aandachtspunten ten behoeve van het verificatieplan en de uitvoering van de verificatie.

De te beschouwen risico aspecten en de indicatoren voor hoge risico's zijn opgenomen in tabel 4.1.

De risicobeoordeling kan worden uitgevoerd op basis van een inspectie van de administratie op locatie. De CBI documenteert de resultaten van de risicobeoordeling en de informatie (inclusief bronnen) waarop die beoordeling is gebaseerd

Tabel 4.1 Risico-aspecten en indicatoren voor hoog risico bij de verificatie.

Risico-aspect ter beoordeling	Indicator voor hoog risico
Rapportages van voorgaande verificaties	Openstaande afwijkingen of beperkingen van de afgegeven verklaring
Rapportages van de auditor van REDII goedgekeurde certificatieschema's	Openstaande kritische tekortkomingen (gekwalificeerd als 'Major' of 'Critical' door betreffend certificatieschema)
Administratieve organisatie voor beheer en registratie van inkomende leveringen	Organisatie kan niet duidelijk kenbaar maken op welke wijze de administratieve organisatie wordt uitgevoerd en/of is niet eenduidig ingericht
Interne proces voor opstellen van lijst met inkomende leveringen ten behoeve van de CJV	Organisatie kan niet duidelijk kenbaar maken op welke wijze de lijst met leveringen ten behoeve van de CJV is opgesteld en/of wijze is niet correct
Kwaliteitsborging van metingen en toegepaste data in administratie en opgestelde lijst met inkomende leveringen ten behoeve van de CJV	Organisatie kan niet duidelijk kenbaar maken op welke wijze de kwaliteitsborging van relevante metingen en toegepaste data is geborgd
Interne beheersmaatregelen op administratieve organisatie inclusief het opstellen van de lijst met inkomende leveringen ten behoeve van de CJV	Organisatie heeft geen of onvoldoende interne beheersmaatregelen ingericht. Bijvoorbeeld is geen of onvoldoende sprake van interne controles middels een vier-ogen principe, interne reviews etc.

4.2 Stap 2: Ontwikkeling verificatieplan

De tweede stap in het verificatieproces is het ontwikkelen van het verificatieplan. De verificateur ontwikkelt het verificatieplan op basis van de verzamelde informatie en de opgestelde risico analyse in Stap 1.

Het verificatieplan bevat tenminste:

- doelstellingen en scope van de verificatie;
- naam, functie en verantwoordelijkheden van de leden van het verificatieteam;
- te bezoeken locatie(s);
- een verificatieprogramma waarin de aard en scope van de verificatieactiviteiten worden beschreven, alsook het tijdstip en de manier waarop deze activiteiten moeten worden uitgevoerd (bijv. te beoordelen documenten en te interviewen personeelsleden).

Het verificatieplan wordt voorafgaand aan de uitvoeringsfase aan de energieproducent toegezonden.

Het verificatieprogramma wordt in sterke mate bepaald door het type verificatie dat wordt uitgevoerd. In de volgende paragrafen worden de minimumeisen voor de verificatieprogramma's voor de twee typen verificaties uiteengezet:

1. verificatie ten behoeve van de CJV waarbij de energieproducent gebruik heeft gemaakt van een REDII goedgekeurd certificatieschema (4.2.1);
2. verificatie ten behoeve van de CJV waarbij de energieproducent gebruik heeft gemaakt van inkomende leveringen met alternatief bewijs. (4.2.2).

4.2.1 Verificatieprogramma voor verificatie ten behoeve van de CJV - middels EC goedgekeurd certificaat

Deze verificatie is van toepassing wanneer de energieproducent gecertificeerd tegen een EC goedgekeurd certificatieschema en gedurende het hele jaar alleen maar onder dat certificaat biomassa heeft ingezet.

Het verificatieprogramma voor de verificatie ten behoeve van de CJV middels EC erkend certificaat dient tenminste te voorzien in een controle van de volgende aspecten;

a. Aanwezigheid van een **geldig certificaat** voor de organisatie, controlepunten:

- Certificatiesysteem is door de EC erkend voor betreffende toepassing onder RED 2;
- Juridische naam en adres komen overeen;
- Scope van certificaat is toereikend voor toepassing waarvoor verificatie wordt uitgevoerd;
- Geldigheid certificaat gedurende de gehele periode waarop verificatie van toepassing is.

b. Aanwezigheid van **massabalans** waarop zichtbaar voor betreffende periode:

- Totaal gemeten ingekomen volume (tonnage);
- Eventueel aandeel van ingenomen biomassaströmen onder certificaat;
- Totaal volume geproduceerde energie;
- Eventueel aandeel van geproduceerde energie onder certificaat en afboeking daarvan op de massabalans.

Tijdens verificatie dient tevens vastgesteld te worden of volume ingenomen biomassa voldoende toereikend is voor de hoeveelheid geproduceerde energie.

c. Aanwezigheid van **overzichtslijst** met alle inkomende leveringen en hierbij inzichtelijk:

- Dat deze zijn aangeleverd onder het betreffende certificaat;
- Dat deze zijn ingenomen onder het betreffende certificaat;
- Dat het totaal van leveringen sluitend is met de totalen als onder (b) genoemd.

Indien de organisatie zelf reststromen inzamelt en als eerste partij in de keten gecertificeerd is, dan dient de overzichtslijst hierop gericht te zijn.

d. Aanwezigheid van de volgende bewijzen van alle individuele inkomende leveringen:

- Bewijs van levering onder het hiervoor genoemde EC erkende certificatiesysteem inclusief duurzaamheidskenmerken, bijvoorbeeld in de vorm van een PoS of transactiecertificaat (of als alternatief een bewijs volgens een ander EC erkend certificatieschema indien dit schema voor aanleveringen eveneens erkend is door het door de energieproducent toegepaste EC erkende duurzaamheidsstelsel (m.a.w. het schema waartegen de energieproducent is gecertificeerd erkent één of meer andere EC erkende certificatieschema's als 'gelijkwaardig');
- Bewijs van fysieke levering, bijvoorbeeld in de vorm van een begeleidingsbrief;
- Bewijs van fysieke levering, bijvoorbeeld in de vorm van een begeleidingsbrief. Dit in relatie tot de leveringen op de massabalans bij onderdeel b..
- Controle per biomassalevering of het % CO₂ emissiereductie conform 29.10 uit de REDII is behaald. (berekend volgens de Europese voorgeschreven systematiek, zoals die ook in het betreffende EC erkende certificatieschema gehanteerd wordt.)

Indien de organisatie zelf reststromen inzamelt en als eerste partij in de keten gecertificeerd is, dan dienen de individuele bewijzen hierop gericht te zijn.

De controle van de aspecten genoemd onder a), b) en c) betreft altijd een 100% controle door de CBI.

De omvang van de controle van de aspecten genoemd onder d) zijn afhankelijk van de uitkomsten van de risico analyse zoals uitgevoerd in stap 1, hierbij dient te worden aangehouden:

- Bij één of meerdere vastgestelde hoog risico indicatoren: 100% controle voor alle aspecten;
- Bij geen vastgestelde hoog risico indicatoren: een steekproef zoals beschreven in par. 4.2.3. Voorwaarde hiervoor is dat de datapopulatie homogeen is. Indien de populatie niet homogeen is, dan dient deze opgesplitst te worden zodat de deelpopulatie homogeen wordt. Als alternatief kan een 100% controle worden uitgevoerd.

4.2.2 Verificatieprogramma voor verificatie ten behoeve van de CJV - middels alternatief bewijs

Deze verificatie is van toepassing wanneer de energieproducent niet gecertificeerd is, en met ander bewijs aantoont dat aan de eisen is voldaan. Deze mogelijkheid geldt voor een beperkt aantal categorieën installaties (zie Tabel 3.1). Dit verificatieprogramma omvat controle van alle individuele inkomende leveringen die in het hele jaar zijn ingezet.

Het verificatieprogramma voor de verificatie ten behoeve van de CJV inclusief de individuele leveringen op basis van alternatief bewijs, dient tenminste te voorzien in een controle van de volgende aspecten;

a. Aanwezigheid van een **massabalans** waarop zichtbaar is voor de betreffende periode:

- Totaal gemeten ingekomen volume (tonnage);
- Totaal volume geproduceerde energie.

Tijdens de verificatie dient tevens vastgesteld te worden of het volume ingenomen biomassa voldoende toereikend is voor de hoeveelheid geproduceerde energie.

b. Aanwezigheid van een **overzichtslijst** met alle inkomende leveringen waaruit inzichtelijk is:

- Dat deze zijn ingenomen en onderdeel zijn van de verificatie van leveringen met alternatief bewijs;
- Dat het totaal van leveringen sluitend is met de totalen als onder (a) genoemd.

c. Aanwezigheid van de volgende **bewijzen** van alle **individuele inkomende leveringen**:

- Bewijs van fysieke levering, bijvoorbeeld in de vorm van een begeleidingsbrief en meetgegevens van inkomende stromen;
- Bewijs van aankoop levering, bijvoorbeeld in de vorm van een contract of inkoopfactuur;
- Eventueel bewijs voor overige informatie indien voorgenoemde hierin niet voorzien.

Op basis van de voornoemde bewijzen moet per inkomende levering worden vastgesteld:

- Type biomassa (reststroom) conform REDII;
- Categorie indeling volgens NTA 8003;
- Herkomst van de biomassa (locatie of land/regio van vrijkomen/ontstaan reststroom);
- Controle van de aansluiting met onderdeel a;
- Dat voldaan wordt aan non-modificatie eis; er is informatie beschikbaar waaruit duidelijk is dat betreffende levering niet opzettelijk is gewijzigd of besmet zodat de levering of een deel ervan, daardoor als een afvalstof of residu kan worden geclassificeerd (non-modificatie eis REDII, artikel 30.3) en/of te kunnen classificeren als één van de biomassastromen die zijn toegestaan voor verificatie van individuele leveringen met alternatief bewijs;
- Datum van de levering;
- Volume van de levering (tonnage);
- Energie-inhoud van de levering (of beoogde biogasopbrengst);
- Transportafstand vanaf het vrijkomen/ontstaan van de reststroom, ten behoeve van de broeikasgasberekening;
- Wordt gebruik gemaakt van broeikasgas default waarde:
 - Zo ja, is de juiste waarde uit REDII toegepast?
 - Zo ja, voldoet deze aan de criteria voor toepassing onder REDII?
 - Zo ja, voldoet deze aan de minimale broeikasgasemissiereductie-eisen volgens REDII?
- Wordt geen gebruik gemaakt van broeikasgas default waarde:
 - Is de actuele broeikasgas berekening van feitelijke waarden beschikbaar?
 - Zo ja, dan moet een volledige verificatie van de actuele berekening worden uitgevoerd, inclusief:
 - > Toetsing van de berekeningsmethode aan de vereisten van REDII;
 - > Verificatie van het correct toepassen van de broeikasgas kentallen volgens Biograce II;
 - > Verificatie van het correct toepassen van de actuele verbruiksdata en variabelen;
 - > Verificatie van het correct toepassen van de fossiele referentie volgens REDII;
 - > Controle per biomassalevering of het % CO₂ emissiereductie conform 29.10 uit de REDII is behaald, berekend volgens de Europese systematiek. Hiervoor wordt bij voorkeur de rekentool BiograceII versie 3 of 4 gebruikt die gratis te downloaden is via www.biograce.net.

d. Controle of (in geval van groengas) de volledige productie over de betreffende periode uitsluitend is ingezet onder SDE voorwaarden en niet gebruikt voor inzet in wegtransport t.b.v. de HBE route.

De controle van aspecten genoemd onder a), b), en d) betreft een 100% controle door CBI.

De omvang van de controle van de aspecten genoemd onder c) is afhankelijk van de uitkomsten van de risico analyse zoals uitgevoerd in stap 1, waarbij dient te worden aangehouden:

- Bij één of meerdere vastgestelde hoog risico indicatoren: 100% controle voor alle aspecten;
- Bij geen vastgestelde hoog risico indicatoren: een steekproef zoals beschreven in par. 4.2.3. Voorwaarde hiervoor is dat de datapopulatie homogeen is. Indien de populatie niet homogeen is, dan dient deze opgesplitst te worden zodat de deelpopulatie homogeen wordt. Als alternatief kan een 100% controle worden uitgevoerd.

N.B. Wanneer een energieproducent voor een deel van de biomassaleveringen gebruik maakt van alternatief bewijs en een deel van de biomassaleveringen onder een EC goedgekeurd certificaat plaatsvindt, dan moet het verificatieprogramma uit een combinatie bestaan van alle aspecten zoals in 4.2.1 en 4.2.2 gedefinieerd.

4.2.3 Mate van zekerheid en steekproefomvang

De CBI moet bij de uitvoering van een verificatie die tot een verificatieverklaring leidt ten minste een 'redelijke mate van zekerheid' vaststellen. Een 'redelijke mate van zekerheid' vereist bewijsvergaringsactiviteiten tot een niveau waarbij de CBI een positieve verklaring kan afgeven met betrekking tot het voldoen aan de gestelde eisen.

De door de CBI toe te passen materialiteitsgrens is vastgesteld op 2%. De **materialiteitsgrens** is gedefinieerd als 'de kwantitatieve drempel of grenswaarde waarboven onjuistheden, afzonderlijk of in combinatie met andere onjuistheden, door de verificateur als materieel worden beschouwd'.

Een **materiële afwijking** is gedefinieerd als een onjuistheid die, afzonderlijk of in combinatie met andere onjuistheden, de gestelde materialiteitsgrens overschrijdt.

Acceptatie van materiële afwijkingen bij een 100% controle

Op basis van voornoemde materialiteitsgrens kunnen bij een 100% controle materiële afwijkingen worden geaccepteerd tot maximaal 2% op de totale hoeveelheid (tonnage) gebruikte biomassa in de periode waarop de verificatie betrekking heeft.

Dit betekent dat tot een volume van 2% van het totale volume biomassa, het eventueel ontbreken of onvolledig zijn van bewijzen van EC erkende duurzaamheidscertificatie of verificatie van individuele leveringen met alternatief bewijs is toegestaan.

Voorbeeld 1 bij 100% controle

- Totaal tonnage van inkomende biomassa is **100.000 ton**;
- Bij de 100% controle wordt vastgesteld dat twee leveringen van elk 1.500 ton biomassa niet voldoen aan de gestelde eisen, namelijk het ontbreken van bewijzen van EC erkende duurzaamheidscertificatie;
- Het totaal tonnage biomassa dat niet voldoet is hiermee **3.000 ton**, oftewel **3%** van het totaal volume;
- De conclusie is dat **niet** is voldaan aan de gestelde eisen.

Voorbeeld 2 bij 100% controle

- Totaal tonnage van inkomende biomassa is **100.000 ton**;
- Bij de 100% controle wordt vastgesteld dat twee leveringen van 750 ton niet voldoen aan gestelde eisen, namelijk het ontbreken van bewijzen van EC erkende duurzaamheidscertificatie;
- Het totaal tonnage dat niet voldoet is hiermee **1.500 ton**, oftewel **1,5%** van het totaal volume;
- Conclusie is dat **wel** is voldaan aan de gestelde eisen.

Acceptatie van materiële afwijkingen bij controle door middel van een steekproef

Indien een verificatie voldoet aan de gestelde voorwaarden voor het uitvoeren van een steekproef controle in plaats van een 100% controle, dan dient hiervoor een steekproefomvang te worden toegepast zoals gespecificeerd in Tabel 4.3. Deze steekproefomvang is gebaseerd op 'General Inspection Level II

(normal inspection)' en tabel 1 en 2A van de ISO 2859-1, blz. 19/20.

Tabel 4.3 Steekproefomvang gebaseerd op ISO 2859-1

Omvang populatie (aantal administratieve leveringen)	Omvang steekproef
2 – 8	2
9 – 15	3
16 – 25	5
26 – 50	8
51 – 90	13
91 – 150	20
151 – 280	32
281 – 500	50

Op basis van voornoemde materialiteitsgrens kunnen bij een steekproefcontrole ook materiële afwijkingen worden geaccepteerd tot maximaal 2%, dit is echter beperkt tot 2% van de totale hoeveelheid biomassa (tonnage) van de omvang van de steekproef.

Dit betekent dat tot een volume van 2% van het totale volume biomassa in de steekproefomvang, het eventueel ontbreken of onvolledig zijn van bewijzen van EC erkende duurzaamheidscertificatie of verificatie van individuele leveringen met alternatief bewijs is toegestaan.

Voorbeeld 1 bij steekproefcontrole

- Totaal tonnage van inkomende biomassa is 100.000 ton, verspreid over 40 (administratieve) leveringen;
- Organisatie heeft geen hoog risico indicatoren, dus een steekproef is toegestaan;
- Omvang steekproef is controle van acht leveringen op basis van tabel 4.3. Het totaal volume van de steekproefomvang is het totale volume van deze acht leveringen samen, stel bijvoorbeeld **25.000 ton**;
- Bij de steekproef wordt vastgesteld dat één levering van 1.500 ton niet voldoet aan de gestelde eisen, namelijk het ontbreken van bewijzen van EC erkende duurzaamheidscertificatie;
- Het totaal tonnage dat niet voldoet binnen de steekproefomvang is hiermee **1.500 ton**, oftewel **6%** van het totaal volume van de steekproefomvang;
- De conclusie is dat **niet** wordt voldaan aan de gestelde eisen.

Voorbeeld 2 bij steekproefcontrole

- Totaal tonnage van inkomende biomassa is 100.000 ton, verspreid over 40 leveringen;
- Organisatie heeft geen hoog risico indicatoren, dus een steekproef is toegestaan;
- Omvang steekproef is controle van acht leveringen op basis van tabel 4.3. Het totaal volume van de steekproefomvang is het totale volume van deze acht leveringen, stel bijvoorbeeld **25.000 ton**;
- Bij de steekproef wordt vastgesteld dat één levering van 500 ton niet voldoet aan de gestelde eisen, namelijk het ontbreken van bewijzen van EC erkende duurzaamheidscertificatie;
- Het totaal tonnage dat niet voldoet binnen de steekproefomvang is hiermee **500 ton**, oftewel **2%** van het totaal volume van de steekproefomvang;
- De conclusie is dat **wel** voldaan wordt aan de gestelde eisen.

Voorbeeld 3 bij steekproefcontrole: Steekproefomvang wanneer deel van biomassa onder SDE wordt ingezet.

Wanneer niet alle ontvangen biomassa onder SDE voorwaarden wordt ingezet, maar deels bijvoorbeeld in het wegtransport (HBE route), dan wordt de steekproefomvang bepaald op basis van het aantal leveringen dat onder SDE voorwaarden wordt ingezet. Bijvoorbeeld: er is sprake van in totaal 100.000 ton biomassa, verdeeld over 40 leveringen. Hiervan is 50.000 ton, overeenkomend met 24 leveringen, ingezet onder SDE voorwaarden. De van toepassing zijnde steekproefomvang is dan 5 (zie tabel 4.3).

4.3 Stap 3: Uitvoering

De derde stap in het verificatieproces is de uitvoering van de verificatieactiviteiten conform het opgestelde verificatieplan zoals hiervoor beschreven. Daarbij gaat het om:

- toetsing op controle-aspecten zoals benoemd in paragraaf 4.2.1 of 4.2.2 met een materialiteitsniveau zoals benoemd in paragraaf 4.2.3;
- het documenteren van beoordeeld bewijsmateriaal.

Kwaliteit en aard van het bewijs

Verificateurs moeten toereikend en geschikt nalevingsbewijs verkrijgen om hun conclusies op te baseren. “Toereikend” verwijst naar de kwantiteit van het bewijs die nodig is om tot een conclusie te komen. “Geschikt” staat voor de relevantie en betrouwbaarheid van dit bewijs.

Verificateurs moeten hun professioneel oordeel gebruiken en professionele sceptis toepassen bij het evalueren van de kwantiteit en kwaliteit van het bewijs, en daarmee de toereikendheid en geschiktheid ervan, om de verificatieconclusies te onderbouwen. Het bewijs moet worden beoordeeld op basis van zijn aard en de bron waaraan het is ontleend.

Als referentie mag de verificateur hierbij gebruik maken van de eisen aan kwaliteit en aard van het bewijs zoals gesteld door de certificatieschema's die door de Europese Commissie zijn goedgekeurd voor REDII.

Afwijkingen

Indien bij de uitvoering wordt vastgesteld dat energieproducent niet voldoet aan één of meerdere vereisten zoals beschreven in dit protocol, dan dient voor de betreffende vereiste door verificateur een afwijking te worden vastgesteld. Bij vaststelling van de afwijking dient deze getoetst te zijn tegen de materialiteitscriteria zoals beschreven in 4.2.3.

Vastgestelde afwijkingen worden door verificateur besproken met energieproducent.

Energieproducent krijgt mogelijkheid om vastgestelde afwijkingen weg te nemen middels het aanleveren van aanvullend bewijs. Indien dit niet mogelijk of onvoldoende toereikend is, bestaat de mogelijkheid van het doorvoeren van correcties en/of aanpassingen in de administratie, hieronder inbegrepen het beperken van de aangevraagde scope/omvang van de verificatie. Indien dit gedaan wordt zal de verificateur moeten beoordelen of als gevolg van de doorgevoerde correcties en/of aanpassingen een nieuwe (her)verificatie noodzakelijk* is. Hiervoor dient stap 2 en 3 van het verificatieproces (deels) opnieuw doorlopen te worden.

Bij de planning van een dergelijke nieuwe (her)verificatie moet rekening worden gehouden met de deadline voor het indienen van de CJV bij RVO. Voor deze aanvullende werkzaamheden moet de verificateur extra tijd beschikbaar hebben.

** Bij een uitgevoerde steekproefcontrole is het gebruikelijk om deze geheel opnieuw uit te voeren na het doorvoeren van correcties en/of aanpassingen door energieproducent. Bij een uitgevoerde 100% controle zal dit niet noodzakelijk zijn en dienen enkel correcties / aanpassingen n.a.v. vastgestelde afwijking(en) (her)beoordeeld te worden.*

4.4 Stap 4: Conclusie en rapportage

De laatste fase van het verificatieproces start met het bespreken van de resultaten en voorlopige conclusies van de uitgevoerde verificatie door de verificateur met de energieproducent.

De CBI stelt een onafhankelijke interne reviewer aan die alle informatie en resultaten gerelateerd aan de verificatie controleert (zie ook paragraaf 5.2.5). Deze persoon mag niet betrokken zijn geweest bij het verificatieproces. Bevindingen die uit deze review voortkomen moeten worden gedocumenteerd en worden meegewogen in het eindoordeel van de verificatie. Het eindoordeel wordt vastgesteld door de hiervoor binnen de CBI aangewezen verantwoordelijke persoon (bijvoorbeeld de certificatiebeslissers).

Indien volgens het eindoordeel van de CBI is aangetoond dat aan alle eisen is voldaan, geeft de CBI een verklaring af en verstrekt hij tevens een meer gedetailleerd verificatierapport aan de energieproducent. De CJV wordt door energieproducent zelf verstuurd als bijlage bij de duurzaamheidsrapportage die RVO voor de SDE-subsidie verlangt. RVO behoudt zich het recht voor om de afgegeven CJV ook rechtstreeks bij de CBI op te vragen.

Indien volgens het eindoordeel van de CBI niet is aangetoond dat aan alle eisen is voldaan, geeft CBI geen verklaring af en vertrekt hij enkel een gedetailleerd verificatierapport aan de energieproducent.

De paragrafen 4.4.1- 4.4.3 specificeren de minimale inhoudsvereisten van het verificatierapport, de CJV en de verificatieverklaring voor individuele leveringen met alternatief bewijs.

4.4.1 Verificatierapport

Het verificatierapport bevat tenminste de volgende informatie:

- naam en adres van de opdrachtgever;
- scope van de verificatie;
- verificatiedatum en rapportdatum;
- naam van de verificateur(s);
- naam van de interne reviewer;
- resultaat van de verificatie;
- volume van de geverifieerde biomassa en leveringsperiode;
- sterke en zwakke punten in de processen van de energieproducent voor verzameling en vergelijking van informatie over nalevingsbewijs, en aanbevelingen voor verbetering van deze processen.

4.4.2 Conformiteitsjaarverklaring

De conformiteitsjaarverklaring (CJV) bevat tenminste de volgende informatie:

Algemeen

- Naam van de energieproducent en adres van de installatie waarvoor de verificatie is uitgevoerd;
- Het verificatieprotocol waarop de CJV is gebaseerd;
- Het kalenderjaar waarop de CJV van toepassing is;
- Een beschrijving van door conformiteitbeoordelingsinstantie uitgevoerde werkzaamheden voor deze verificatie;
- Voor de in een kalenderjaar ingezette biomassa een lijst van alle leveringen, en een verklaring van de conformiteitsbeoordelingsinstantie dat de biomassa inzet bij de energieproducent en de duurzaamheidskenmerken van de biomassa correct aan RVO gerapporteerd wordt en voldoet aan de eisen van dit protocol;
- Een unieke code met de volgende opbouw: AAA-CXXXX-20zz:
 - AAA is een lettercode die wordt verstrekt door RVO en verwijst naar de conformiteitsbeoordelingsinstantie die de verklaring afgeeft;
 - C duidt op het type verklaring, namelijk conformiteitsjaarverklaring;
 - XXXXX is een uniek volgnummer voor elke conformiteitsjaarverklaring;
 - 20zz is het jaartal waarin de conformiteitsjaarverklaring is afgegeven;
- Per levering de NTA 8003 code die is gebruikt in de rapportages die door een accountant voor de energieproducent zijn opgesteld in het kader van de GVO-regeling;
- Datum van afgifte van de CJV;
- Naam en handtekening van verantwoordelijke persoon binnen de CBI.

Duurzaamheidskenmerken voor elke levering:

- Volume van de levering (tonnage);
- Type biomassa conform REDII;
- Land van herkomst;
- Broeikasgasemissie van de biomassa (berekende of standaardwaarden), weergegeven in g CO₂-eq/MJ (elektriciteit) of MJ (warmte) inclusief emissiereductie in % ten opzichte van de gegeven fossiele referentiewaarde;
- Een vermelding of, en zo ja van welke, REDII goedgekeurde certificatieschema's gebruik is gemaakt;
- Een vermelding of gebruik is gemaakt van individuele verificatie van individuele leveringen met alternatief bewijs;
- Een vaststelling dat alle bij deze levering aanwezige certificaten en alternatieve bewijzen-zoals hierboven vermeld, alle voor deze biomassa geldende duurzaamheidseisen omvat.

Register van verstrekte CJV's

De CBI houdt een register bij van alle verstrekte CJV's, met daarin de volgende informatie:

- Uniek nummer van de uitgegeven CJV;
- Datum van de CJV;
- Naam en adres van de energieproducent ten behoeve waarvan de CJV is verstrekt.

5. Eisen aan conformiteitsbeoordelingsinstanties

Conformiteitsbeoordelingsinstanties (CBI's) kunnen met dit protocol twee soorten verificaties verrichten:

1. Verificatie van alternatief bewijs bij installaties waarvoor dit is toegestaan;
2. Verificatie ten behoeve van de conformiteitsjaarverklaring.

Deze verificaties mogen alleen worden uitgevoerd door CBI's die hiertoe zijn erkend door de minister van Economische Zaken en Klimaat. Een lijst met erkende conformiteitsbeoordelingsinstanties is te vinden op [de SDE pagina van RVO website](#)

Dit hoofdstuk specificeert de eisen aan CBI's voor het uitvoeren van beide soorten verificaties. Paragraaf 5.1 gaat in op de algemene eisen aan CBI's die verificaties uitvoeren ten behoeve van de CJV en/of van leveringen met alternatief bewijs. Paragraaf 5.2 specificeert de competentievereisten voor verificateurs en voor de interne reviewer.

5.1 Algemene eisen aan CBI's

Conformiteitbeoordelingsinstanties die op grond van de regeling met dit protocol verificaties verrichten, moeten door de Raad voor Accreditatie (RVA) geaccrediteerd zijn voor ISO/IEC 17065, "Conformiteitsbeoordeling – Eisen voor certificatie-instellingen die certificaten toekennen aan producten, processen en diensten", als het gaat om het toepassingsgebied(en) van dit protocol.

In de Bijlage bij de protocol getiteld: "Overzicht verificatie-activiteiten en relevante ISO standaarden CBI" zijn de verschillende stappen in het verificatieproces beschreven. Hierbij is telkens beschreven aan welke conformiteitsstandaarden de CBI moet voldoen bij uitvoering van de verschillende activiteiten. Voor de activiteiten onder ISO 17020 wordt hierbij uitgegaan van een type A inspectie-instelling. Conformiteitsbeoordelingsinstanties moeten voor een of beide van de volgende twee toepassingsgebieden zijn geaccrediteerd:

1. Verificatie ten behoeve van de CJV
De verificatie ten behoeve van de CJV ziet erop dat alle relevante duurzaamheidsinformatie aanwezig is en in overeenstemming met de eisen uit de SDE regeling.
2. Verificatie van leveringen met alternatief bewijs bij installaties waarvoor dit is toegestaan
Deze verificatie heeft betrekking op leveringen biomassa waarvoor alternatief bewijs is gebruikt om aan te tonen dat aan REDII duurzaamheidseisen is voldaan.

5.2 Competentievereisten voor verificateurs

verificateurs die met behulp van dit protocol verificaties verrichten, hebben de juiste aantoonbare kennis en vaardigheden om conformiteit aan de eisen te kunnen beoordelen. In de paragrafen 5.2.1 – 5.2.4 zijn de competentievereisten gedetailleerd.

De CBI waarborgt dat verificateurs alle kennis en vaardigheden bezit die voor het toepassingsgebied noodzakelijk zijn. Als tijdens het verificatieproces blijkt dat verificateur onvoldoende kennis of vaardigheden bezit, wordt een tweede verificateur ingezet waarmee is geborgd dat wel alle noodzakelijke kennis en vaardigheden beschikbaar is.

5.2.1 Algemene competentievereisten

De verificateur moet aan de volgende algemene competentievereisten voldoen:

- ten minste vijf jaar algemene werkervaring;
- ten minste twee jaar werkervaring op een relevant werkterrein van verificatie en/of certificatie;
- ten minste veertig uur training hebben gevolgd in auditing en/of verificaties (bijv. op basis van ISO 19011);
- in de afgelopen twee jaar ten minste twintig dagen audits en/of verificaties hebben uitgevoerd op een relevant gebied, als leider van een audit- en/of verificatieteam of als auditor en/of verificateur binnen een audit- en/of verificatieteam (niet als stagiair). Dit kunnen bijvoorbeeld audits zijn voor REDII goedgekeurde certificatieschema's, dubbeltellingsverificaties, inboekverificaties REV, of verificaties voor de CJV van energieproducenten die vallen onder de Ministeriële Regeling Conformiteitsbeoordeling van vaste biomassa voor energietoepassingen' (pellets).
- kennis van dit protocol en het onderliggende wettelijke kader (REDII duurzaamheidseisen & duurzaamheidseisen binnen SDE systematiek). Dit moet worden aangetoond door middel van bewijs van een gevolgde interne of externe training ².

5.2.2 Verificaties ten behoeve van de conformiteitsjaarverklaring

Verificateurs die de verificatie ten behoeve van de CJV uitvoeren, hebben aanvullend:

- met goed gevolg een specifieke interne of externe training gevolgd voor het uitvoeren van verificaties volgens dit protocol³;
- kennis van de REDII goedgekeurde certificatieschema's en op welke wijze die mogen worden gebruikt om duurzaamheid van gebruikte biomassa aan te tonen. Dit is het geval wanneer de verificateur aantoonbaar is gekwalificeerd voor het uitvoeren van audits voor REDII goedgekeurde certificatieschema's;
- kennis van de mogelijkheden die de SDE biedt om voor individuele leveringen biomassa met alternatief bewijs de duurzaamheid aan te tonen. Dit moet worden aangetoond door middel van bewijs van relevante interne of externe training ³;
- technische kennis van de processen op de te verifiëren locatie(s) van de energieproducent. Dit is het geval wanneer de verificateur aantoonbaar is gekwalificeerd voor audits van REDII goedgekeurde certificatieschema's voor beoordeling van soortgelijke processen en locatie(s);
- kennis van de eisen die de SDE stelt aan de administratie van de energieproducent (bijvoorbeeld massabalans van leveringen, energieproductie en – levering). Dit moet worden aangetoond door middel van bewijs van relevante interne of externe training ³.

5.2.3 Verificaties van alternatief bewijs bij installaties waarvoor dit is toegestaan

Verificateurs die de verificaties van leveringen met alternatief bewijs, bij installaties waarvoor dit is toegestaan, uitvoeren hebben aanvullend:

- kennis van de mogelijkheden die de SDE biedt om voor individuele leveringen biomassa met alternatief bewijs de duurzaamheid aan te tonen. Dit moet worden aangetoond door middel van bewijs van relevante interne of externe training ³;
- kennis van administratie van herkomst en aard van gebruikte biomassa (respectievelijk zuiveringsslib, dierlijke mest en B-hout). Dit is het geval wanneer de verificateur aantoonbaar is gekwalificeerd voor audits van REDII goedgekeurde certificatieschema's en voor beoordeling van soortgelijke biomassastromen;
- kennis van boekhouding en verificatie van broeikasgasinformatie conform REDII vereisten (methodologie voor actuele broeikasgasberekeningen, default waarden voor broeikasgasberekeningen). Dit is het geval wanneer de verificateur aantoonbaar is gekwalificeerd voor het uitvoeren van verificaties van broeikasgasberekeningen voor REDII goedgekeurde certificatieschema's;
- technische kennis van de processen op de te verifiëren locatie(s) van de energieproducent (slibvergister, mestvergister of B-hout centrale), Dit is het geval wanneer de verificateur aantoonbaar is gekwalificeerd voor audits van REDII goedgekeurde certificatieschema's en voor beoordeling van soortgelijke processen en locatie(s).

² Voor het verwerven en behouden van relevante kennis is interne of externe training vereist. Deze training heeft betrekking op verschillende voor de verificaties relevante onderwerpen, zoals bovenstaand benoemd. Desgewenst kunnen de verschillende onderwerpen in één training worden gecombineerd. Voor de initiële training geldt een trainingsduur van tenminste één dag. De vervolgtrainingen hebben een trainingsduur van tenminste een halve dag. De vervolgtrainingen dienen jaarlijks te worden gevolgd voorafgaand aan de uitvoering van verificaties.

5.2.4 Competenties interne reviewer

De kennis en vaardigheden van de interne reviewer zijn vergelijkbaar met die van de verificateur. Daarnaast heeft hij de kennis en vaardigheid om interne controles uit te voeren en feedback te geven aan de verificateur.

6. Begrippen

Biobrandstof: uit biomassa geproduceerde vloeibare brandstof voor vervoer.

Biomassa: de biologisch afbreekbare fractie van producten, afvalstoffen en residuen van biologische oorsprong uit de landbouw, met inbegrip van plantaardige en dierlijke stoffen, de bosbouw en aanverwante bedrijfstakken, met inbegrip van de visserij en de aquacultuur, alsmede de biologisch afbreekbare fractie van afval, met inbegrip van industrieel en huishoudelijk afval van biologische oorsprong.

Biomassabrandstoffen: gasvormige of vaste brandstoffen die uit biomassa worden geproduceerd.

Biogas: gasvormige brandstof die uit biomassa wordt geproduceerd.

Biomassaproductent: rechtspersoon die biogene grondstoffen verzamelt en verwerkt tot vaste biomassa voor toepassing bij een energieproducent.

Certificatie: conformiteitsbeoordeling, uitgevoerd door een conformiteitsbeoordelingsinstantie overeenkomstig het toepasselijke certificatieschema, en de daarop gebaseerde conformiteitsbeoordelingsverklaring.

Certificatieschema: document waarin beschreven staat op welke wijze de conformiteitsbeoordelingsinstantie de certificatie heeft verricht.

Chain of Custody (CoC): een samenstel van regels, procedures en documenten, aantoonbaar op bedrijfsniveau, waarmee een koppeling gemaakt wordt tussen de bron van het materiaal en het punt in de keten waar een claim gemaakt wordt over het materiaal. Ook handelsketen genoemd.

Conformiteitsbeoordelingsinstantie (CBI): instantie die een verificatie- en/of een conformiteitsjaarverklaring afgeeft op grond van dit verificatieprotocol.

Conformiteitsjaarverklaring (CJV): verklaring af te geven door de conformiteitsbeoordelingsinstantie waarin de bevindingen van de door haar bij de energieproducent uitgevoerde conformiteitsbeoordeling worden weergegeven. De verklaring dient ter onderbouwing van de jaarlijkse duurzaamheidsrapportage van de SDE subsidieontvanger aan RVO.

Energieproducent: marktpartij die subsidie ontvangt voor het exploiteren van een installatie waarin duurzame vaste biomassa wordt omgezet in hernieuwbare elektriciteit en/of hernieuwbare warmte.

Levering: een hoeveelheid biomassa die is ingezet voor energieproductie en waarvan de fysieke en duurzaamheidseigenschappen voor de gehele levering gelijk zijn. Het is mogelijk dat één levering uit meerdere ladingen van vrachtwagens of schepen bestaat zo lang de fysieke en duurzaamheidseigenschappen van de biomassa gelijk zijn.

Marktpartij: een onderneming of organisatie (rechtspersoon) die de duurzame biomassa behandelt (bijv. kappen, vervoeren, verhandelen, opslaan, verwerken) en juridische eigendom ervan heeft.

Massabalans: de massabalans is het Chain of Custody-systeem op grond waarvan de duurzaamheidseigenschappen in boekhoudkundige zin toegewezen blijven aan de levering van biomassa, terwijl het fysiek mengen van biomassa met verschillende duurzaamheidseigenschappen is toegestaan.

Verificatie: beoordeling van naleving (conformiteit), uitgevoerd door een conformiteitsbeoordelingsinstantie volgens het verificatieprotocol en de onderliggende regelgeving.

Verificatieverklaring Verklaring van conformiteit (naleving) van geleverde biomassa, die door een conformiteitsbeoordelingsinstantie aan een marktpartij wordt verstrekt.

Vloeibare biomassa: uit biomassa geproduceerde vloeibare brandstof voor andere energiedoeleinden dan vervoer, waaronder elektriciteit, verwarming en koeling.

7. Referenties

- [1] Algemene uitvoeringsregeling duurzame energieproductie en klimaattransitie.
- [2] Besluit en Regeling Conformiteitsbeoordeling duurzaamheid vaste biomassa voor energietoepassingen.
- [3] Aanwijzingsregeling duurzame energieproductie en klimaattransitie.
- [4] RVO (2017). Verificatieprotocol duurzaamheid vaste biomassa voor energietoepassingen. Versie januari 2020. RVO-010-2020/BR-DUZA. Utrecht, januari 2020.
- [5] RVO website met informatie over duurzaamheidseisen vaste biomassa SDE+’ www.rvo.nl/duurzaamheidseisen (geraadpleegd op xxx 2021).
- [6] ISO / IEC 17000: 2004 - Overeenkomstigheidsbeoordeling - Verklarende woordenlijst en algemene principes.
Deze norm specificeert algemene termen en definities met betrekking tot conformiteitsbeoordeling, inclusief de accreditatie van conformiteitsbeoordelingsinstanties, en het gebruik van conformiteitsbeoordeling om de handel te vergemakkelijken.
- [7] ISO 19011: 2018 - Richtlijnen voor het uitvoeren van audits van managementsystemen.
Deze norm biedt richtlijnen voor het uitvoeren van audits van managementsystemen, zoals de principes van het uitvoeren van audits, het managen van een auditprogramma, het uitvoeren van audits van managementsystemen, en richtlijnen voor het beoordelen van de competentie van de personen die bij het auditproces betrokken zijn.
- [8] ISO 17065: 2012 - Conformiteitsbeoordeling - Eisen voor certificatie-instellingen die producten, processen en diensten certificeren.
Deze norm bevat vereisten voor de bekwaamheid, consistente werking en onpartijdigheid van certificeringsinstanties voor producten, processen en diensten.
- [9] ISO 17020: 2012 - Conformiteitsbeoordeling - Eisen voor het functioneren van verschillende soorten instellingen die keuringen uitvoeren
- [10] ISO 17029 Conformity Assessment - General principles and requirements for validation and verification bodies
- [11] ISO 2859-1: 1999 - Sampling procedures for inspection by attributes - Part 1: Sampling schemes indexed by acceptance quality limit (AQL) for lot-by-lot inspection
Specifies an acceptance sampling system for inspection by attributes. It is indexed in terms of the acceptance quality limit (AQL).

BIJLAGE : Toelichting op relevante normatieve ISO standaarden

Stappen in operationele uitvoeringsproces	Activiteit	ISO standaarden	Onderbouwing keuze ISO standaard
Stap 1: Planning & risico-analyse	Inzicht in scope en omvang	ISO 17065, par. 7.2 en 7.3	<p>Voor het eindoordeel, rapportage en conformiteitsverklaring (stap 4) is gekozen voor toepassing van ISO 17065 omdat CBI verklaart dat het product (de biomassa ingezet bij energieproducent over een specifiek kalenderjaar) voldoet aan de eisen van het protocol.</p> <p>Om deze reden zal voor het opstellen van de offerte (en vooraf inzicht in scope en omvang) ook de ISO 17065 als leidend moeten worden beschouwd.</p>
	Opstellen offerte		
	<p>Uitvoeren risico analyse op basis van administratieve inspectie</p> <p>(met als doel om te bepalen of wel/niet gewerkt kan worden met steekproefmethode)</p>	ISO 17020, par. 7.1 t/m 7.4	<p>Controle betreft een inspectie van enkele fysieke administratie elementen, administratieprocessen en beheersmaatregelen. Hierom is gekozen voor een inspectie (controle)methode op basis van ISO 17020.</p> <p>Het betreft geen controle of beoordeling van een (Kwaliteit) Management-Systeem en is ISO 17021 niet relevant.</p>
Stap 2: Ontwikkeling verificatieplan	<p>Opstellen verificatieplan</p> <p>(van toepassing op initiële verificatie, als ook voor eventuele aanvullende (her)verificatie na doorvoeren correcties en/of aanpassingen)</p>	<p>ISO 17020, par. 7.1</p> <p>ISO 17029, par. 9.4</p>	<p>Zie nadere toelichting voor keuze ISO 17020 en ISO 17029 hieronder uitgewerkt bij Stap 3: Uitvoering.</p> <p>Het verificatieplan moet voorafgaand aan de uitvoering worden opgestelde en verwijst hierom naar beide relevante normen.</p>

Stappen in operationele uitvoeringsproces	Activiteit	ISO standaarden	Onderbouwing keuze ISO standaard
Stap 3: Uitvoering	<p>Uitvoering van verificatie</p> <p>Onderdeel a., b. en c. van par. 4.2.1. voor verificatie ten behoeve van CJV – middels EC goedgekeurd certificaat</p> <p>Onderdeel a., b. en d. van par. 4.2.2. voor verificatie ten behoeve van CJV – middels alternatief bewijs</p> <p>(van toepassing op initiële verificatie, als ook voor eventuele aanvullende (her) verificatie na doorvoeren correcties en/of aanpassingen)</p>	ISO 17020, par. 7.1 t/m 7.4	<p>Controle betreft een 100% inspectie van aanwezigheid geldig certificaat (enkel bij 4.2.1), massabalans, overzichtslijst en bewijs voor uitsluitend inzet onder SDE (enkel bij 4.2.2). Hierom is voor deze elementen gekozen voor een inspectie (controle)methode op basis van ISO 17020.</p>
	<p>Uitvoering van verificatie</p> <p>Onderdeel d. van par. 4.2.1. voor verificatie ten behoeve van CJV – middels EC goedgekeurd certificaat</p> <p>Onderdeel c. van par. 4.2.2. voor verificatie ten behoeve van CJV – middels alternatief bewijs</p> <p>(van toepassing op initiële verificatie, als ook voor eventuele aanvullende (her) verificatie na doorvoeren correcties en/of aanpassingen)</p>	ISO 17029, par. 9.5	<p>Controle betreft een (data) verificatie op de aanwezigheid van diverse bewijzen voor individuele inkomende leveringen.</p> <p>Mogelijk kan hierbij gebruik worden gemaakt van een steekproefmethode.</p> <p>Omdat het hier duidelijk om een verificatie (van gerapporteerde data) betreft is hier gekozen voor een verificatie (controle)methode op basis van ISO 17029.</p>

Stappen in operationele uitvoeringsproces	Activiteit	ISO standaarden	Onderbouwing keuze ISO standaard
Stap 4; Conclusie en rapportage	Vaststellen resultaten verificatie en bespreken met producent	ISO 17020, par. 7.1 t/m 7.4 ISO 17029, par. 9.5	Zie nadere toelichting voor keuze ISO 17020 en ISO 17029 hiervoor uitgewerkt bij Stap 3: Uitvoering. Bij het vaststellen van de resultaten en bespreken met de producent wordt hierom verwezen naar beide relevante normen.
	Review van resultaten door interne reviewer	ISO 17020, par. 7.1 t/m 7.4 ISO 17029, par. 9.6	Zie nadere toelichting voor keuze ISO 17020 en ISO 17029 hiervoor uitgewerkt bij Stap 3: Uitvoering. Bij het uitvoeren van de interne review wordt hierom verwezen naar beide relevante normen.
	Opstellen eindoordeel	ISO 17065 par. 7.6	Gekozen is voor een eindoordeel en conformiteitsverklaring onder ISO 17065 omdat CBI verklaart dat het product (de biomassa ingezet bij energieproducent over een specifiek kalenderjaar) voldoet aan de eisen van het protocol.
	Opstellen rapportage	ISO 17065 par. 7.7	
	Opstellen verklaring	ISO 17065 par. 7.7	Tevens verklaart CBI hierbij dat lijst van leveringen en duurzaamheidskenmerken correct aan RVO zijn gerapporteerd.

Dit is een publicatie van:

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland
Prinses Beatrixlaan 2 | 2595 AL Den Haag
Postbus 93144 | 2509 AC Den Haag
T +31 (0) 88 042 42 42
F +31 (0) 88 602 90 23
E klantcontact@rvo.nl
www.rvo.nl

Deze publicatie is tot stand gekomen in opdracht van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat.

© Rijksdienst voor Ondernemend Nederland | januari 2022

Publicatienummer: RVO-210-2021/BR-DUZA

De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) stimuleert duurzaam, agrarisch, innovatief en internationaal ondernemen. Met subsidies, het vinden van zakenpartners, kennis en het voldoen aan wet- en regelgeving. RVO werkt in opdracht van ministeries en de Europese Unie.

RVO is een onderdeel van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat.